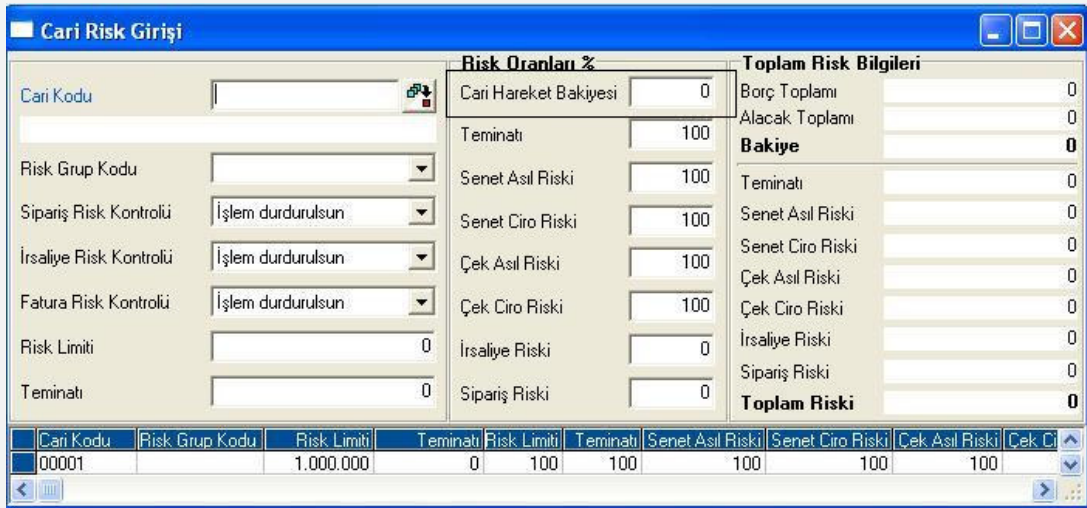

DİNAMİK RİSK TAKİBİ

Amaç ve Fayda	<ul style="list-style-type: none"> Müşteri riskleri hesabında, borç bakiyesinin, risk toplamını belli bir oranda etkilemesi Risk toplamının hesaplanmasında, risk öğelerine ait kısıt verebilmesi ve risk takibinin daha etkin şekilde kullanılabilmesi için geliştirilmiştir. Risk toplamını etkileyecek olan borç bakiyesinin Cari hareketlerden verilecek kısıtlara göre hesaplanması sağlanmıştır. Çek, senet, sipariş, irsaliye ve cari hareketlerin riske dahil olan kısımlarının kısıtlar verilerek belirlenebilmesi.
Yayın Tarihi	22/03/2005
Kategori	[X] İyileştirme
Ürün Grubu	[X] ENTEGRE W3 [X] FUSION STANDARD [X] FUSION
Modül	[X] Cari
Yükleme ve Gereken Dosyalar	[x] Cari.D11 [x] Nsce.Ocx (Ortak dizininde olmalı ve register edilmelidir)
Yükleme Sonrası İşlemler	[x] DBUPDATE Programının Çalıştırılması
Uygulama	<p>1)CARI RİSK GİRİŞİ:</p>

Netsis programlarında, faturalama vb. işlemler sırasında, müşterinin risk durumu kontrol edilebilmektedir. Müşterinin toplam riski, verilen risk limitini aştığı durumda ise, işlem program tarafından durdurulmaktadır. Risk takibinin yapılabilmesi için, Cari Risk Girişi bölümünden, belli tanımlamaların yapılması gerekmektedir. Bu ekranda, müşterinin, riskini oluşturan belli kalemlerin, toplam riski hangi oranda etkilediği belirlenmektedir. Bugüne kadarki uygulamada, müşterinin anlık borç bakiyesinin tamamı, toplam riskini etkilemekteydi. Yani borç bakiyesi, riskini %100 etkilemekteydi. Ekranı yeni eklenen "Cari Hareket Bakiyesi" risk kalemi ile, artık borç bakiyesi toplam riski belli bir oranda etkileyebilecektir.

Bu sahada 0'dan farklı bir oran olması, bakiye kontrolünün cari hareketlerinden yapılacağı anlamına gelir. Oran 0'a eşit ise eskisi gibi anlık bakiye (cari sabit kartındaki) kontrol edilir.

2) DİNAMİK RİSK YÖNETİMİ

Risk Öğeleri: Müşteri risklerini etkileyen risk öğelerinin, riski etkileyen toplam tutarının, belli kısıtlar verilerek hesaplanmasının sağlanması amacıyla kullanılabilir bölümdür. Bu ekran yardımı ile Risk takibi yapılan öğeler için ayrı ayrı kısıtlar verilerek, ilgili öğenin risk toplamındaki değeri isteğe göre düzenlenebilecektir.

Kısıt verilmek istenen öğe işaretlendikten sonra ilgili öğenin risk toplamını ilgilendiren sahalarda üzerinde kısıt değerleri verilebilir.

#	Ve / Veya	İse / Değilse	Saha Adı	Operatör	Değer 1	Değer 2
---	-----------	---------------	----------	----------	---------	---------

Cari Hareket Bakiyesi: Müşterinin doğrudan riskini etkileyen borç bakiyesi hesaplamasında, programın belli kısıtları dikkate alması için kullanılabilir öğedir.

Teminat: Riski pozitif olarak etkileyen Teminat faktörü için kısıt verilebilecek bölümdür.

Çek Asıl: Cari Hesap Çek Alındı Kaydı ile sisteme kaydedilen asıl çeklerin oluşturduğu risk öğesi için kısıt verilebilecek bölüm.

Çek Ciro: Cari Hesap Çek Alındı Kaydı ile sisteme kaydedilen asıl

çeklerin oluşturduğu risk ögesi için kısıt verilebilecek bölüm.

Senet Asıl: Cari Hesap Senet Alındı Kaydı ile sisteme kaydedilen asıl senetlerin oluşturduğu risk ögesi için kısıt verilebilecek bölüm.

Senet Ciro: Cari Hesap Senet Alındı Kaydı ile sisteme kaydedilen ciro senetlerin oluşturduğu risk ögesi için kısıt verilebilecek bölüm.

Sipariş Üst: Müşterilerin mevcut siparişlerinin riski etkilemesi istenmiş ise, sipariş kayıtlarında üst bilgiler sekmesindeki alanlar için kısıtlar verilebilecek bölüm.

Sipariş Kalemleri: Müşterilerin mevcut siparişlerinin riski etkilemesi istenmiş ise, siparişlerin kalem bilgileri sekmesindeki alanlar için kısıt verilebilecek bölüm.

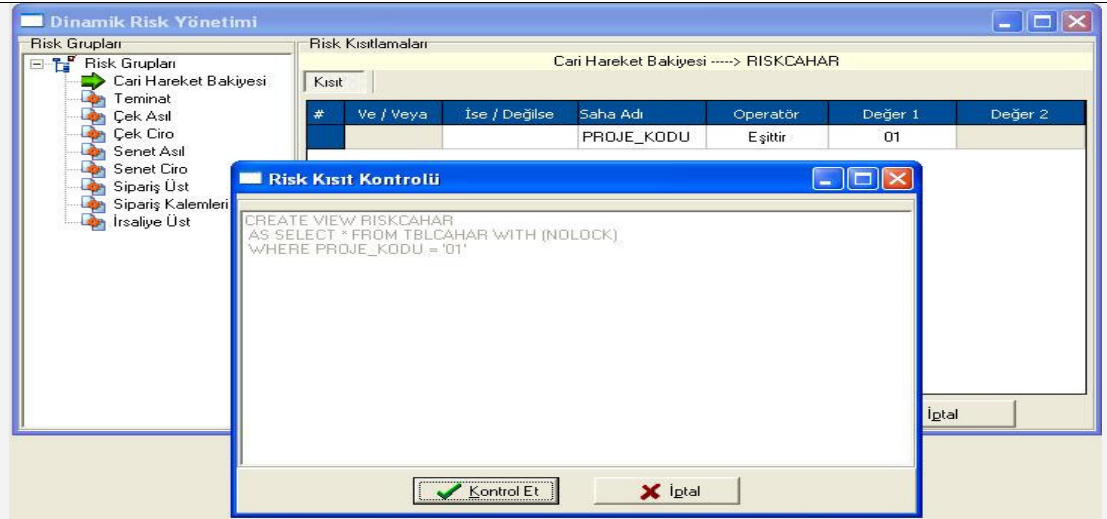
İrsaliye Üst: Müşterilerin mevcut irsaliyelerinin riski etkilemesi istenmiş ise, irsaliye kayıtlarında üst bilgiler sekmesindeki alanlar için kısıtlar verilebilecek bölüm.

Kısıt verme işlemi tamamlandıktan sonra, TAMAM butonuna basıldığında verilen kısıtlar doğru ise aşağıdaki gibi bir uyarı mesajı alınacaktır.

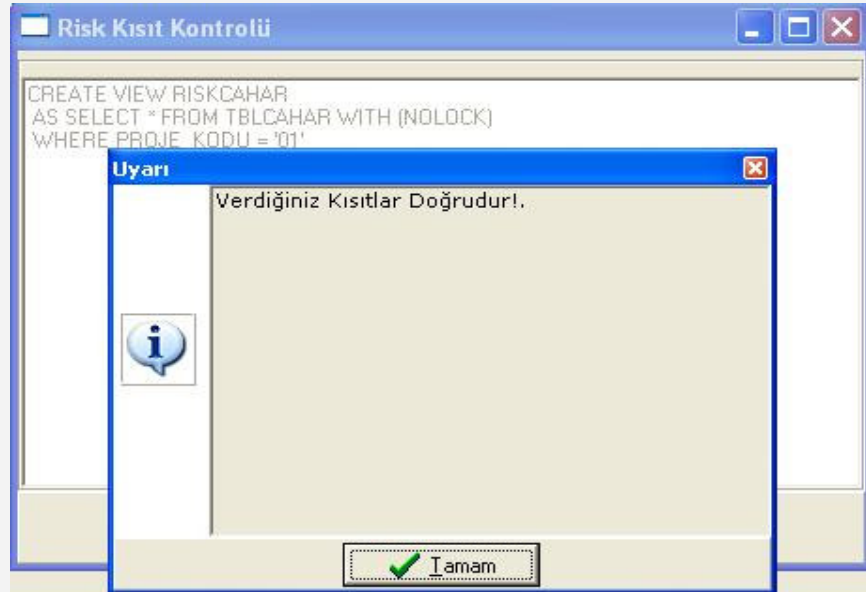

Verilen kısıtlar, sistemde riskin hesaplandığı view (görüntü) leri doğrudan değiştirecektir. Dolayısıyla verilen kısıtlar, bir yerde firmanın risk politikasını belirleyen kısıtlar olmalıdır. Burada verilen kısıtlar risk takibi yapılan tüm müşteriler için geçerli olacaktır. Eğer farklı müşteri gruplarına farklı politikalar uygulanacaksa verilen kısıtlar buna göre belirlenmelidir. Aşağıda detaylı örnekler verilecektir.

Kısıt Kontrolü: Bu butona basıldığında aşağıdaki 'Risk Kısıt Kontrolü' ekranı açılır. Kontrol Et butonuna basıldığında verilen kısıtların nasıl bir sql cümlesi oluşturacağı ve doğruluğu kontrol edilebilir.

Verilen kısıtlar doğru ise 'Verdiğiniz Kısıtlar Doğrudur' şeklinde uyarı alınacaktır.

ÖRNEKLER

1. 900 kodlu carinin, Cari Hareket Bakiyesinin %80'i risk hesaplamaaya dahil olsun.

Risk limiti 1000

Teminatı da 200 olsun

Cari Risk Giriş

Cari Kodu: 900
DİNAMİK RISK TAKİBİ CARİSİ

Risk Grup Kodu: [ ]

Sipariş Risk Kontrolü: İşlem durdurulsun

İrsaliye Risk Kontrolü: İşlem durdurulsun

Fatura Risk Kontrolü: İşlem durdurulsun

Risk Limiti: 1.000

Teminatı: 200

Risk Oranları %

Cari Hareket Bakiyesi: 80

Teminatı: 100

Senet Asıl Riski: 100

Senet Ciro Riski: 100

Çek Asıl Riski: 100

Çek Ciro Riski: 100

İrsaliye Riski: 100

Sipariş Riski: 100

Toplam Risk Bilgileri

Borç Toplamı: 0

Alacak Toplamı: 0

Alacak Bakiyesi: 0

Teminatı: -200

Senet Asıl Riski: 0

Senet Ciro Riski: 0

Çek Asıl Riski: 0

Çek Ciro Riski: 0

İrsaliye Riski: 0

Sipariş Riski: 0

Toplam Riski: -1.200

Cari Kodu	Risk Grup Kodu	Risk Limiti	Teminatı	Risk Limiti	Teminatı	Senet Asıl Riski	Senet Ciro Riski	Çek Asıl Riski	Çek C
>> 900		1.000	200	100	100	100	100	100	

Bu durumda 900 kodlu cariye kesilen çek, senet, irsaliye ve siparişlerin tutarlarının %80'i riskine yansiyacaktır. Örneğin cari harekete manuel girilen 100 YTL'lik bir borç hareketinin 80 YTL'lik kısmı borç toplamına yansiyacaktır ve carinin riski -1120 YTL'ye düşecektir.

2. Şirketin Dinamik Risk Yönetimi için politikası, çek asıl ve senet asıl riski için proje kodu 01 olanların dahil olması yönünde olsun.

Müşteriden alınan 100 YTL'lik bir çekin veya senedin öncelikle proje kodunun 01 olup olmadığı program tarafında kontrol edilecek, proje kodu 01 ise örnekteki cari için çek asıl riski alanına 100 YTL yazacak, cari hareket bakiyesinin %80'i risk hesaplama dahil olduğu için de alacak toplamı alanına 80 YTL'lik kısmını yazacaktır.

Aşağıda önce cari hareketleri sonra da cari risk girişi ekranına yansımaları izlenebilir.

Cari Hareket Kayıtları

Cari Kod: 900
DİNAMİK RISK TAKİBİ CARİSİ

Tarih: 17.03.2005
Tip: Açık
Fiş No: [ ]
Açıklama: [ ]
Vade Tarihi: 17.03.2005

Tutar: 0
C.Rap Plasijer: [ ]
Miktar: 0
Proje Kodu: [ ]
Cari Rapor Kodu-2: [ ]

Tarih	Tip	Fiş No	Açıklama	Vade Tarihi	Borç	Alacak	Bakiye	C.Ri	Plas	Miktar	Tipi	Döviz Tutarı	Kapatılmış Tutar	Proje Kodu
16.03.2005	A			16.03.2005	100	0	100			0	0	0	0	0 02
17.03.2005	G	000000000000204	ÇEKİNİZ	25.03.2005	0	100	0			0	0	0	0	0 01
17.03.2005	E	000000000000109	SENETİNİZ	26.03.2005	0	100	-100			0	0	0	0	0 01
17.03.2005	G	000000000000206	ÇEKİNİZ	30.03.2005	0	100	-200			0	0	0	0	0 02

Borç Toplamı: 100
Alacak Toplamı: 300
Alacak Bak.: 200
Puan Toplamı: 0

Cari Risk Girişi

Cari Kodu: 900
DİNAMİK RISK TAKİBİ CARİSİ

Risk Grup Kodu: [Seçim]
Sipariş Risk Kontrolü: İşlem durdurulsun
İrsaliye Risk Kontrolü: İşlem durdurulsun
Fatura Risk Kontrolü: İşlem durdurulsun
Risk Limiti: 1.000
Teminatı: 200

Risk Oranları %

Cari Hareket Bakiyesi: 80
Teminatı: 100
Senet Asıl Riski: 100
Senet Ciro Riski: 100
Çek Asıl Riski: 100
Çek Ciro Riski: 100
İrsaliye Riski: 100
Sipariş Riski: 100

Toplam Risk Bilgileri

Borç Toplamı: 80
Alacak Toplamı: 160
Alacak Bakiyesi: -80

Teminatı: -200
Senet Asıl Riski: 100
Senet Ciro Riski: 0
Çek Asıl Riski: 100
Çek Ciro Riski: 0
İrsaliye Riski: 0
Sipariş Riski: 0
Toplam Riski: -1.080

Cari Kodu	Risk Grup Kodu	Risk Limiti	Teminatı	Risk Limiti	Teminatı	Senet Asıl Riski	Senet Ciro Riski	Çek Asıl Riski	Çek C
00001		1.000.000	0	100	100	100	100	100	

Cari hareketten de görüldüğü gibi tutarları 100 YTL olan iki ayrı çek, bir adet senet ve devir tipli bir borç hareketi var. Risk girişi ekranından da görüldüğü gibi proje kodu 01 olan çek ve senet risk hesaplamaya dahil edilmiş, proje kodu 02 olan diğer çek ise dahil edilmemiştir ancak proje kodu 02 olan devir hareketi riske dahil edilmiştir. Çünkü dinamik risk için çek ve senet hareketlerine ait kısıt verilmiştir.

3. Yukarıdaki 2.örnekte anlatılan politikanın müşteri grupları bazında farklılaştığını varsayalım. 'G01' grup kodlu müşterilerde '01' proje kodlu kayıtların, 'G02' grup kodlu müşterilerde ise '02' proje kodlu kayıtların riski etkilemesi isteniyorsa, aşağıdaki gibi bir tanımlama yapılabilir.

Dinamik Risk Yönetimi

Risk Ügeleri: Cari Hareket Bakiyesi, Teminat, Çek Asıl, Çek Ciro, Senet Asıl, Senet Ciro, Sipariş Üst, Sipariş Kalemleri, İrsaliye Üst

Risk Kısıtlamaları: Risk Ügeleri ----> RISKCAHAR

#	Ve / Veya / Değil	Saha Adı	Operatör	Değer 1	Değer 2
		{			
		CARI_KOD	içinde	İOM CASABIT WH	
	Ve	PROJE_KODU	eşittir	01	
		}			
	Veya	{			
		CARI_KOD	içinde	İOM CASABIT WH	
	Ve	PROJE_KODU	eşittir	02	
		}			

[CARI_KOD içinde (SELECT CARI_KOD FROM CASABIT WHERE GRUP_KODU='01') Ve PROJE_KODU eşittir '01'] Veya [CARI_KOD içinde (SELECT CARI_KOD FROM CASABIT WHERE GRUP_KODU='02') Ve PROJE_KODU eşittir '02']

Kısıt Kontrolü: İmam İptal

Sadece yukarıda verilen kısıtlar için çalışacak cümle şöyledir:

[CARI_KOD içinde (SELECT CARI_KOD FROM CASABIT WHERE GRUP_KODU='01') Ve PROJE_KODU eşittir '01'] Veya [CARI_KOD içinde (SELECT CARI_KOD FROM CASABIT WHERE GRUP_KODU='02') Ve PROJE_KODU eşittir '02']